

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **D. Q. T.**, zast. Mgr. Alicí Jeziorskou, advokátkou, se sídlem Svornosti 86/2, Havířov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2024, č. j. OAM-322/BA-BA01-D05-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 6. 2024, č. j. 20 Az 16/2024-24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce advokátce Mgr. Alici Jeziorské **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 4.114 Kč. Tato částka bude zástupkyni žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 3. 2024, č. j. OAM-322/BA-BA01-D05-2024, rozhodl tak, že je žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil podle § 25 písm. i) téhož zákona, neboť státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je Rumunsko.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 18. 6. 2024, č. j. 20 Az 16/2024-24, zamítl jako nedůvodnou.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž navrhl jeho zrušení a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný navrhl její zamítnutí.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zastoupen krajským soudem ustanovenou advokátkou.

[6] Kasační stížnost byla podána ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a proto se musel Nejvyšší správní soud dále zabývat otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[7] O přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve světle odstavce 52 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS).

[8] Krajský soud v napadeném rozsudku konstatoval, že v projednávané věci není sporu o tom, že Rumunsko je státem příslušným k posouzení žádosti stěžovatele. Stěžovatel namítal systémové nedostatky rumunského azylového systému a nepříznivé podmínky v azylových zařízeních ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Krajský soud shledal, že se žalovaný dostatečně podrobně zabýval úvahou o možnosti přemístění stěžovatele do Rumunska s ohledem na tvrzené nedostatky, přičemž vycházel z aktuálních informací Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra (dále jen „OAMP“) ze dne 14. 6. 2023. Žalovaný připustil nízkou úroveň ubytování v rumunských azylových centrech, přesto nelze hovořit o systémových nedostatcích či o životním standardu, který by vedl k nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. S argumentací žalovaného se krajský soud ztotožnil. Nadto stěžovatel uvedl, že je zdravý a do Rumunska se nechce vrátit kvůli jeho tamějším dluhům. Krajský soud neshledal důvodnými ani tvrzené systémové nedostatky ohledně stravování žadatelů o azyl v Rumunsku, neboť ti mají nárok na peněžní příspěvek na stravu. Stěžovatel ostatně ve správním řízení kromě dluhů nesdělil konkrétní skutečnosti poukazující na problémy v Rumunsku, a to i přesto, že měl možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí včetně informací OAMP. Bylo tedy dostačující, když žalovaný rozhodl na základě těchto informací. Až v žalobě poukazyval stěžovatel na dokumenty nevládních organizací, které však k důkazu nepředložil, v rámci citace uvedl pouze odkazy na internetové články, přičemž svědectví v nich obsažená byla neaktuální, resp. obsahově

pokračování

nerrelevantní. Kromě toho žádný orgán EU, Rady Evropy či úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nedeklaroval závažné nedostatky rumunského azylového systému. Žalovaný nepochybil, nevyužil-li diskreční pravomoci podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, který umožňuje členským státům posoudit žádost o mezinárodní ochranu, přestože k tomu není podle tohoto nařízení příslušný, jedná-li se o případ hodný zvláštního zřetele. Krajský soud shledal, narozdíl od stěžovatele, že se žalovaný možností aplikace tohoto ustanovení zabýval, neboť v rozhodnutí uvedl, že stěžovatel nemá na území České republiky žádné socioekonomické vazby, a nezjistil žádné okolnosti zvláštního zřetele. Za takové okolnosti nelze podle krajského soudu považovat stěžovatelem tvrzené dluhy či zásadu ekonomie řízení.

[9] Stěžovatel považuje napadený rozsudek za nezákonný, neboť krajský soud věc nesprávně právně posoudil. Stěžovatel trvá na tom, že mu přesunem do Rumunska hrozí vznik vážné újmy. Poukazuje na alarmující hygienické podmínky, šíření infekční onemocnění a parazitů v tamějších azylových střediscích a na existenci systémových nedostatků azylového řízení. Stěžovatel nesouhlasí se způsobem, jakým krajský soud vyhodnotil jím odkazované dokumenty nevládních organizací týkajících se nepříznivých podmínek v Rumunsku. Podle stěžovatele se nejedná o neaktuální zprávy a krajský soud pochybil, jestliže je neprovedl jako důkaz. Stěžovatel nesouhlasí rovněž se závěrem krajského soudu, že se žalovaný s ohledem na okolnosti případu dostatečně zabýval možností aplikace čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Dále má za to, že prokázal existenci okolností hodných zvláštního zřetele. Přemístění do Rumunska by bylo nevhodné a proti vůli stěžovatele, navíc by mohlo vést k vážné újmě, kterou popsal v žalobě.

[10] Ke kasační argumentaci stěžovatele poukazuje Nejvyšší správní soud na své nedávné usnesení ze dne 18. 4. 2024, č. j. 5 Azs 50/2024-25, v němž konstatoval, že systémové nedostatky podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III mohou být překážkou přemístění cizince, avšak k povaze těchto nedostatků je třeba uvést, že musí dosahovat takové intenzity, aby hrozilo riziko porušení čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Ten stanoví, že „[n]ikdo nesmí být mučen nebo podroben nelidskému či ponižujícímu trestu anebo zacházení“. Jak přitom vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2018, č. j. 1 Azs 96/2017-87: „*Deklarace systémových nedostatků ve vztahu k určitému členskému státu Evropské unie může připadat v úvahu pouze tam, kde je z okolností nutně známých zjišťujícímu orgánu jednoznačné, že dotyčný cizinec nemůže být v souladu s cíli nařízení Dublin III zajištěn za účelem předání do tohoto členského státu, protože takové předání by bylo v rozporu s lidsko-právními standardy sdílenými všemi členskými státy Evropské unie.*“. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu Rumunsko obecně nelze považovat za stát, jehož azylový systém by trpěl systémovými nedostatky (srov. např. rozsudky ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2 Azs 33/2018-20, ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 397/2020-26, ze dne 6. 4. 2021, č. j. 5 Azs 372/2020-28, ze dne 1. 7. 2021, č. j. 7 Azs 91/2021-23; usnesení ze dne 5. 12. 2019, č. j. 1 Azs 256/2019-30; ze dne 22. 1. 2020, č. j. 5 Azs 308/2019-37; ze dne 20. 8. 2020, č. j. 4 Azs 135/2020-32, či ze dne 21. 7. 2021, č. j. 10 Azs 42/2021-40).

[11] Nejvyšší správní soud nemá důvod se od svých dřívějších závěrů odchýlovat. Krajský soud vycházel ze zprávy Informace OAMP: Rumunsko ze dne 14. 6. 2023, kterou shledal Nejvyšší správní soud v odkazovaném usnesení č. j. 5 Azs 50/2024-25 aktuální. Ostatně ani stěžovatel její obsah konkrétním způsobem nezpochybňuje. Stěžovateli nelze přisvědčit ani

v tom, že krajský soud neprovedl důkaz v podobě dokumentů, na něž odkazoval v žalobě s tím, že se jedná o neaktuální údaje. V kasační stížnosti stěžovatel uvádí toliko, že v žalobě odkazoval na článek organizace Global Detention Project s názvem „Romania’s Treatment of Migrants and Asylum Seekers Challenged by UN Committee against Torture“ (Global detention project. Romania’s Treatment of Migrants and Asylum Seekers Challenged by UN Committee against Torture. Online. Dostupné z: [Romania’s Treatment of Migrants and Asylum Seekers Challenged by UN Committee against Torture - Global Detention Project | Mapping immigration detention around the world](#). [citováno 2024-07-24]), jenž podle jeho názoru dokládá zprávy o špatných podmínkách v Rumunsku v roce 2023. Nejvyšší správní soud podotýká, že stěžovatel dokumenty k důkazu nepředložil, pouze při citaci jejich závěrů uvedl odkaz. Přesto se krajský soud s jejich obsahem seznámil a seznal, že odkazovaný článek pojednává o tom, že se Výbor proti mučení Organizace spojených národů zabýval zjištěními organizace Border Violence Monitoring Network, přičemž vyslovil jisté obavy, nicméně bez formálního vyústění. Krajský soud proto důkaz uvedeným článkem neprovedl vzhledem k jeho povaze. Ani tento závěr krajského soudu stěžovatel kvalifikovaným způsobem nepochybně. K tomu je vhodné doplnit, že článek nepojednává o systémových nedostatecích azylového řízení v Rumunsku nebo podmínkách v tamních azylových střediscích, nýbrž o zacházení s migranty na vnější hranici Schengenského prostoru se Srbskem a s tím související zadržování dětí.

[12] Ačkoliv stěžovatel uvádí, že mu hrozí vážná újma v důsledku nedostatečných hygienických podmínek v rumunských azylových střediscích, Nejvyšší správní soud konstatuje (obdobně jako v usnesení č. j. 5 Azs 50/2024-25), že ze zprávy Informace OAMP: Rumunsko ze dne 14. 6. 2023 nevyplývá, že by v důsledku nedostatků azylových zařízení žadatelům o mezinárodní ochranu hrozilo nelidské či ponižující zacházení. Výše popsané výhrady stěžovatele proti skutkovým závěrům žalovaného nejsou s to tyto závěry zpochybnit.

[13] Stěžovatel dále namítl, že měl žalovaný využít diskrečního oprávnění podle § 17 odst. 1 nařízení Dublin III, podle něhož „[o]dchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný“. Podle bodu 17 odůvodnění nařízení lze diskreční oprávnění využít zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny.

[14] Žalovaný byl povinen odůvodnit, proč k využití diskrečního oprávnění nepřistoupil, když diskrece nemůže být bez jakýchkoliv limitů, protože se jedná o správní uvážení, jehož zákonnost podléhá přezkumu ze strany správních soudů (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24, či ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44). Rolí soudu při přezkumu správního uvážení je však toliko ověřit, zda při jeho použití byly překročeny zákonné meze nebo bylo zneužito (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), naopak nahradit správní uvážení nemůže (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 A 139/2002-46, č. 416/2004 Sb. NSS). Pokud právní předpis pro určité správní uvážení nestanoví žádná jeho kritéria, neznamená to, že se jedná o absolutní správní uvážení, neboť takové je v moderním právním státě vyloučeno. Každé správní uvážení má meze vyplývající v prvé řadě z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu

pokračování

proporcionality atp., přičemž dodržení těchto mezí soudnímu přezkumu podléhá (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, č. 906/2006 Sb. NSS).

[15] V nyní posuzované věci krajský soud postupoval v souladu s uvedenými judikaturními závěry a při přezkumu správního uvážení žalovaného se omezil na ověření, že žalovaný nepřekročil zákonné meze správního uvážení ani jej nezneužil. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že se žalovaný dostatečně zabýval možností aplikace čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, přičemž posoudil jeho socioekonomické vazby na Českou republiku a nezjistil žádné okolnosti hodné zvláštního zřetele. Stěžovatelem tvrzený dluh v Rumunsku (který nikterak nedoložil) ani výhodnější ekonomickou situaci v České republice z pohledu stěžovatele žalovaný nepovažoval za dostatečný důvod pro použití čl. 17 nařízení Dublin III. To obdobně platí i o argumentaci stěžovatele o hospodárnosti řízení. Z těchto zcela obecných tvrzení ani nevyplývá, jak by se mělo správní uvážení žalovaného protivit výše uvedeným ústavním principům či nařízení Dublin III. Zákonnost správního uvážení tedy ani nebyla relevantním způsobem zpochybněna, jeho správnost pak správním soudům přezkoumávat nepřísluší.

[16] S ohledem na shora uvedené skutečnosti je možné konstatovat, že krajský soud rozhodl zcela v souladu s právními předpisy a ustálenou judikaturou správních soudů, přičemž se nedopustil ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu. Ten proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. zmíněné usnesení rozšířeného senátu sp. zn. 8 As 287/2020, část III. 4.). Stěžovatel v tomto řízení úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu svých nákladů. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že procesně úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Proto Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[18] Krajský soud usnesením ze dne 14. 5. 2024, č. j. 20 Az 16/2024-18, stěžovateli ustanovil zástupkyní advokátku Mgr. Alici Jeziorskou. Advokát ustanovený zástupcem navrhovatele (zde stěžovatele) v řízení před krajským soudem navrhovatele zastupuje i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 věta poslední s. ř. s.). Ustanovenému zástupci přísluší za zastupování stěžovatele odměna a náhrada hotových výdajů (náklady nese stát). Ustanovená zástupkyně v řízení o kasační stížnosti učinila jeden úkon právní služby, a to podání kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Ustanovené zástupkyni stěžovatele za tento jeden úkon právní služby přísluší odměna ve výši 3.100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu]. K tomuto úkonu se přiznává náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Vzhledem k tomu, že ustanovená zástupkyně stěžovatele v řízení o kasační stížnosti doložila, že je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšují se uvedené náklady zastoupení o částku ve výši 714 Kč (21 % z 3.400 Kč) na částku v celkové výši 4.114 Kč. Tuto částku jí Nejvyšší správní soud vyplatí do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

[19] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že nerozhodoval samostatně o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, který podal společně s kasační stížností, neboť by to bylo nadbytečné vzhledem k tomu, že rozhodl ve věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2024

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu